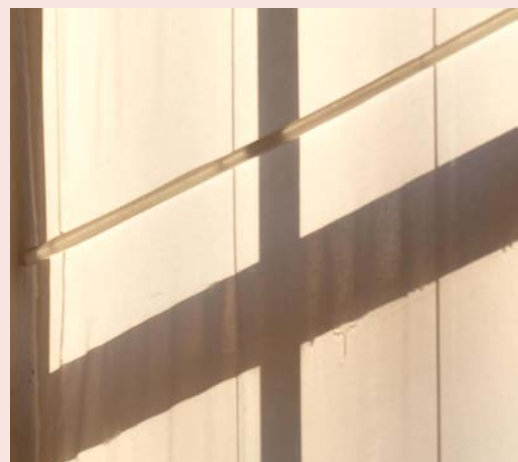

FÖRSAMLINGSINSTRUKTION

FRISTADS FÖRSAMLING

2026 – 2029

Innehållsförteckning

Inledning	1
Teologisk grundsyn	1
Omvärldsbeskrivning	2
Omvärldsanalys	3
Barnkonsekvensanalysen i sammanfattning	4
Det pastorala programmet	4
Domkapitlets regler	7
Andra språk	7
Kyrkorum	7
Fokusområden	8

Inledning

Församlingsinstruktionen i Fristads församling är ett mål- och styrdokument, som ska vara grunden för verksamhetsplan, budget och revision liksom för olika handlingsplaner i församlingen.

Församlingsinstruktionen har skrivits av en grupp som tillsattes av kyrkorådet men många fler har varit involverade. Förtroendevalda, ideella, barn, ungdomar och personal har på olika sätt bidragit med synpunkter, genom bland annat samtal, intervjuer och analyser.

Teologisk grundsyn

Fristads församling ska förmedla hopp och glädje med Jesus i centrum. Glädjen över att få vara Jesu Kristi händer och fötter lokalt är centralt i församlingens liv. Detta genomsyrar arbetet som utförs i församlingen genom den grundläggande uppgiften. Den tar sig gestalt i att fira GUDS-TJÄNST, bedriva UNDERVISNING samt utöva DIAKONI och MISSION. "Syftet är att människor ska komma till tro på Jesus Kristus och leva i tro, att kristen gemenskap skapas och fördjupas, att Guds rike ska utbredas och att skapelsen återupprättas." (Kyrkoordningen, Andra avdelningen, Inledning)

Psalm 90

Blott i det öppna har du en möjlighet.

Låser du om dig kvävs och förtvinar du.

Ut i det fria skall du med Herren gå.

Kraften fullkomnas mitt i din svaghet då.

Leva i världen omvänd till verklighet,

vänd mot Guds framtid, följd av hans trofasthet.

Mörkret du möter aldrig i ensamhet.

Blott i det öppna ligger din möjlighet.

Församlingens teologiska grundsyn uttrycks i psalmen *Blott i det öppna*. Församlingen vill fortsätta vara en öppen folkkyrka som välkomnar alla oavsett var i livet människan befinner sig eller vilka erfarenheter som finns i ryggsäcken. Det är i mötet med andra och med Gud som människan blir till: *låser du om dig kvävs och förtvinar du*. Tron ger hopp och glädje när livet känns svårt eller samtiden är oviss och församlingen vill uppmuntra och stödja människor att bära hoppet vidare till varandra. Så att det blir sant, att *Mörkret du möter aldrig i ensamhet*.

Församlingen befinner sig mitt i skapelsen och är en del av den. Med orden *ut i det fria* vill församlingen göra det tydligt att alla tillsammans har ett ansvar för vår skapelse. Gud vår Skapare inspirerar till god förvaltning av det som har anförtrotts församlingen. Inte minst närmiljön, men även den del av det globala perspektivet som församlingen kan påverka. Varje människa är kallad att se och känna sitt eget ansvar för ett hållbart klimat. Som församling och enskilda kristna är vi också kallade att bidra till en social och ekonomisk hållbarhet i lokalsamhället. Hållbarhet kan också handla om den egna orken som är ett gemensamt ansvar att bära.

Församlingen genomsyras av att varje människa behövs för att visa på Guds rike och att det är gott att alla är och får vara olika. Här ingjuter orden *Ut i det fria skall du med Herren gå* hopp och mod; var och en får blomma med sin unika personlighet, och Herren går med henne. *Leva i världen omvänd till verklighet* blir konkreta och symboliska ord att ta med sig inför uppgiften att tillsammans gestalta Guds rike. Det är också en uppmaning att inte blunda för krig, orättvisor och andra utmaningar, utan att se och förstå hur man kan leva ut sin kristna tro mitt i den verklighet som är som den är. Med psalmens ord: *Kraften fullkomnas mitt i din svaghet då*. Just där får vi vara Kristi fötter och händer i det lokala sammanhanget.

Vänd mot Guds framtid gestaltar att riktningen framåt är tydlig och vandras tillsammans: mot Guds kärleks rike som redan nu är inom räckhåll och samtidigt förborgat i Guds framtid. Församlingens kallelse är att verka för att det riket börjar slå ut sina knoppar redan nu.

Omvärldsbeskrivning

Fristads församling består geografiskt av åtta mindre samhällen med sammanlagt ca 10 000 invånare, varav ca 65% tillhör Svenska kyrkan. Invånarantalet har legat ganska konstant de senaste åren. Församlingen är en del av Borås stad.

Störst är centralorten Fristad med en blandad bebyggelse. Här finns det mesta i serviceutbud, vårdcentral, apotek, folktandvård, gym, bensinstation, några restauranger och affärer, äldreboenden, serviceboenden, LSS-boenden och trygghetsboenden för 70+. Här finns också både förskolor, låg-, mellan- och högstadieskola, en folkhögskola samt en fritidsgård. Sparsör, Frufällan och Tosseryd består mestadels av villabebyggelse. Även här finns förskola samt låg- och mellanstadieskola. Borgstena, Vänga, Tämta och Tärby är mer av traditionell landsbygd även om Borgstena är lite större och har en något mer blandad bebyggelse, samt förskola och låg- och mellanstadieskolaskola samt viss service. I Borgstena har kommunen regelbundet verksamheten Mötesplats Fristad.

Fristad församling har fem kyrkor: Borgstena, Fristad, Tämta, Tärby och Vänga, samt Mariakapellet på Fristads kyrkogård. Vid dessa kyrkor finns också samlingslokaler, förutom i Tärby där församlingen lånar hembygdsgården. Sparsör, Frufällan och Tosseryd saknar egna kyrkor och församlingshem. I Fristad finns Kyrkans hus, där församlingens kansli och personalens arbetsrum ligger. Mycket av församlingens verksamhet är förlagd till Kyrkans hus och Fristads prästgård. Vaktmästarnas arbete utgår ifrån vaktmästarhuset nedanför Fristads kyrka.

Flertalet av församlingens kyrkor har medeltida ursprung vilket berättar om en historisk bygd. På olika sätt har människor samlats här i mer än tusen år. Olika föreningar och organisationer har uppstått under tidens gång. Samarbete över förenings- och organisationsgränser är karaktäristiskt för området. Det finns sedan länge en tradition av ett rikt musikliv. Tillsammans med Svenska kyrkan finns Equmeniakyrkan representerad i Borgstena, Fristad, Tämta och Vänga. Fristads församling har samarbete med alla fyra församlingarna. Församlingens område kännetecknas av ett rikt föreningsliv inom idrott, kultur och hembygd. Flera av dessa föreningar/organisationer samarbetar vid olika tillfällen och arrangemang med Svenska kyrkan.

Varje kyrka har sin egen kyrkogård med olika gravskick som erbjuds. Även vid Gingri kyrkoruin finns en gravplats som fortfarande är i bruk. Dessa platser är viktiga för både människan, bygden och den biologiska mångfalden. I Mariakapellet finns kist- och urnförvaring med möjlighet att ta avsked i kapellet.

Arbetsplatserna inom församlingens område består främst av små och mellanstora industrier. De flesta av dessa är lokaliserade till Fristad och Borgstena. Några av dem har världen som sitt arbetsfält och sin marknad. Exempel på industrier är; Fristad plast som bland annat tillverkar livbojar, Uponor med sin stora plastproduktion, bakugnsfabriken Sveba Dahlén och inte minst Väst-sveriges största sågverk i Borgstena.

I områdena Tosseryd, Frufällan och Sparsör pendlar många till arbete i Borås men även Göteborg. Kommunikationerna från Fristad är relativt bra på dagtid på vardagar med bussförbindelser till framför allt Borås. Busslinjen till Borgstena har tagits bort men tåglinjen Varberg – Herrljunga passerar församlingen med stopp i Borgstena och Fristad. Detta gör att ett visst mått av inpendling till församlingen också förekommer. Mellan 68 % och 80 % av hushållen har tillgång till bil beroende på var i församlingen man bor.

Av hushållen är ungefär en tredjedel ensamhushåll och ungefär en tredjedel barnfamiljer. Om man jämför åldersfördelningen med den större närliggande staden Borås ser man tydligt en stor skillnad genom att det i Fristad församling bor färre i åldrarna 20–35 år. På Fristad folkhögskola finns många unga vuxna, men alla är sannolikt inte skrivna här. Församlingen har något högre andel i övriga åldrar förutom de allra äldsta. 4–15% av befolkningen, beroende på vilken del av församlingen som avses, är utlandsfödda eller utländska medborgare.

På ytan är Fristads församling ett välmående område. Det gör att det kan vara svårt att se den sociala utsattheten eftersom den tar sig annan gestalt än det väl synliga. Medelinkomsten är något högre än genomsnittet, antalet arbetslösa något lägre. Försäkringskassans mätning av ohälsotalen visar inget som sticker ut.

Turismen, och den årstidsbundna befolkningen, har framför allt sitt centrum kring Tämta och Vänga. I Tämta finns sommarstugor vid Säven som familjer och enskilda bebor under delar av året. Till Vänga kommer människor för rekreation på bland annat Vänga Mosse.

Under 2019 kom beskedet att Skara stift via Egendomsnämnden gett tillåtelse till en enskild aktör att prospektera en bergtäkt i området mellan Tärby och Fristad. I skrivande stund är frågan ännu under behandling.

I en globaliserad värld är de hot och oroligheter som finns i vår omvärld något som människor tänker på och oroar sig för också lokalt. Med krig på flera platser i vår värld, med ett oroligt läge för demokratin samt flera andra osäkra faktorer så är världsläget annorlunda än förra gången församlingsinstruktionen formulerades. Mångfaldsfrågor har den senaste tiden aktualiserats när tongivande personer och ledare har tagit avstånd från sätt att leva och uttrycka sig som skiljer sig från normen. Människor oroar sig för att det ska bli krig, att ekonomin ska kollapsa på ett globalt men även privat plan samt att levnadsstandarden ska sjunka dramatiskt. Klimatfrågan är en fråga som människor tar upp allt oftare och många upplever också att de ser tecken på ett försämrat klimat. Svenska kyrkans Färdplan för klimatet lägger ribban högt och behövs så väl i vår tid.

Fristad församling har en beredskap för kris på flera olika plan. Dels inom den lokala organisationen i hur och när kriser på olika sätt hanteras internt. Men även utåt genom en beredskap att möta de kriser som sker i samhället. Församlingens diakoner och präster finns med som resursspersoner i Borås Stad krisstödsorganisation samt på andra lokala krisstödslistor. Denna samverkan skapar hopp och bidrar till en stark social samhörighet och en styrka i den resiliens som skapas genom det.

Omvärldsanalys

Omvärldsbeskrivningen visar att Fristads församling är en på många sätt välmående bygd. Det finns mycket positivt att glädja sig över och även en del utmaningar.

Till det positiva hör att det finns mycket samarbete över gränserna; organisationer, föreningar och kyrkor är vana vid att söka upp varandra för olika samarbeten.

En utmaning för församlingen är att det inte finns några byggnader i södra delen av församlingen. Det betyder att det inte firas några gudstjänster, inte heller friluftsgudstjänster, i de södra delarna. Det är en utmaning för församlingen att göra sig känd utan sina självklara kännetecken så som kyrkor och kyrkogårdar. För att finnas mer på plats i södra delen av församlingen, skulle ett ökat samarbete kunna vara en väg framåt. Det finns dock inte så många föreningar eller organisationer i södra delen av församlingen. Om 80% av befolkningen har tillgång till bil kan man landa i en av två olika slutsatser. Antingen kan man konstatera att församlingsborna i de områden som står utan kyrka eller församlingshem är vana att ta sig till andra orter för gemenskap och olika arrangemang – eller så kan man konstatera att här behövs kyrkan ännu mer på platsen. Hur blir församlingen känd för dem som bor här och borde gudstjänster och aktiviteter erbjudas?

Det är uppenbart att det i församlingen bor många barnfamiljer och det blir därför viktigt att även i fortsättningen erbjuda verksamhet som har barn, ungdom och familj som målgrupp.

I församlingen bor det också många äldre i ensamhushåll. Allt leva själv kan upplevas positivt eller negativt beroende på vem man frågar. Många av de äldre kommer till de lågröskelverksamheter som finns och trivs i till exempel Prästgårdens aktiviteter, men det finns förstås de som inte känner till verksamheterna eller väljer att inte besöka dem. Hur gör vi verksamheterna kända så att äldre hittar in i gemenskapen och upplever att detta är ett naturligt sammanhang att vara en del av?

Omvärldsbeskrivningen visar att det är få unga vuxna som är skrivna i församlingen, många flyttar för att studera eller arbeta på annan ort. Men det är också så att en del återvänder till trakten när det är dags att köpa hus och/eller bilda familj. Hur möter församlingen dessa familjer och unga vuxna?

Utsattheten, både den sociala och ekonomiska, är relativt dold i församlingen. Nöden är mycket stor för en del familjer och enskilda medan många andra har en hög levnadsstandard. Ett försämrat världsläge skulle snabbt kunna öka arbetslösheten i bygden. Till exempel är det i skrivande stund ett osäkert läge för världsekonomin, som snabbt kan påverka den nationella ekonomin samt i förlängningen privatekonomin. Inflationen och ökade matpriser påverkar familjernas möjligheter att köpa näringsrik mat och att kunna göra något meningsfullt på skollov och semestrar.

I Fristadsbygden är förhållandevis få människor födda i ett annat land. Det är inte alltid lätt att vara en av få invandrare på sin skola eller arbetsplats. Vissa främlingsfientliga strömningar kan

ibland skönjas i samtiden och det blir viktigt för församlingen att slå vakt om att mångfald är en självklar del i Guds rike. Även konservativa strömningar, både inom och utanför landets gränser, kring normer och samlevnad påverkar människors uppfattningar om HBTQ-frågor och till exempel samkönade äktenskap. Hur kan församlingen stå upp för att bejaka mångfald på ett sätt så att människor och grupper känner sig accepterade och välkomna?

Oron för klimatet är mångfacetterad. Det handlar både om stora globala skeenden som upplevs hotfulla, och lokala frågor som till exempel den planerade bergtäkt i Fristad som bland annat kan komma att hota Borås stads dricksvattentäkt. Biologisk mångfald är en fråga som engagerar och oroar både lokalt och globalt. Sverige som land kommer inte att kunna leva upp till de internationella miljömål som var satta. Svenska kyrkans högt satta mål genom Färdplan för klimatet är en utmaning för församlingen, men samtidigt en styrka. Hur ska församlingen förverkliga sitt ansvar för skapelse och klimat på ett tydligt sätt?

Barnkonsekvensanalysen i sammanfattning

Det finns många barnfamiljer i vår församling med en god medelinkomst i snitt. I samhället finns ett stort engagemang med företagande och ett rikt föreningsliv där vi som kyrka tillsammans med tar ansvar för ett tryggt samhälle.

Församlingen erbjuder verksamheter och mötesplatser för barn och ungdomar i alla åldrar. Det finns goda relationer med skolor och förskolor som är viktiga att bevara samt även det ekumeniska arbetet. Vardagsgudstjänsterna där många familjer kommer kan fortsätta utvecklas och inkluderas än mer i det övriga gudstjänstlivet. Barnens plats i gudstjänster av olika slag behöver i vissa av församlingens kyrkor ses över, t ex. i form av pysselpåsar.

Utifrån FN:s barnkonvention erbjuder Fristad församling en god barn- och ungdomsverksamhet där det andliga behovet tas på stort allvar. Med hjälp av de resurser församlingen har finns goda förutsättningar att fortsätta skapa goda möten med barn och att göra verksamheterna tillgängliga för alla på ett hållbart sätt.

Det pastoral programmet

Fristads församlings vill förmedla hopp och glädje med Jesus i centrum. Det är grundtonen när evangeliet sprids och när skapelsen och människan återupprättas. Vägen mot Guds kärleks rike präglas av att riket redan nu är inom räckhåll och samtidigt vilar i Guds framtid. Nedan utvecklas hur detta på ett hållbart sätt ska gestaltas genom den grundläggande uppgiften enligt kyrkoordningen:

Gudstjänst Undervisning Diakoni och Mission

Gudstjänst

Gudstjänsten ger uttryck åt mötet mellan Gud och människan och mellan Gud och församlingen.

Kyrkans långsiktiga hållbarhet byggs till exempel genom att fira gudstjänst med lite olika karaktär och traditioner i de fem kyrkorna. Bygden får prägla sin kyrka och kyrkoåret präglar innehållet. Gudstjänstfirandet sker genom en inarbetad rytm. Vid alla gudstjänsttillfällen deltar kyrkvärdar, ideella medarbetare och den övriga gudstjänstfirande församlingen.

De kyrkliga handlingarna dop, konfirmation, vigsel och begravning är viktiga mötesplatser med församlingsbor, men också tillresta människor från andra delar av landet. Här kommer vuxna som vuxit upp i bygden ofta tillbaka för att döpa sina barn eller gifta sig. Församlingen vill tillmötesgå människors önskemål i möjligaste mån vid kyrkliga handlingar. Uppdraget är att visa på relationen mellan Gud och människa och låta detta ta gestalt i en personligt utformad kyrklig handling som är tydligt förankrad i Svenska kyrkans ordning. Centralt vid varje sådan kyrklig handling är att peka på hoppet i Jesus Kristus, som lever i sin kyrka, och bor i varje människa.

Församlingen vill, med sin tradition och för förkunnelsens dynamik, arbeta aktivt med kyrkomusiken i olika former. Inte minst är församlingens barn- och vuxenkörer som finns i flera av församlingens delar ett viktigt inslag. Orgeleleverna ger oss glädje nu och hopp inför kyrkans

gudstjänstfirande i framtiden. Körverksamheten förenar människor och skapar en arena för nya

kontakter, såsom körbarnens familjer, som följer med sitt eller någon annans barn till verksamheten. Musiken är också ett viktigt instrument för att gestalta Guds närvaro här och nu. Psalmsången vid gudstjänsterna är ett viktigt inslag för att förmedla hopp, glädje och tro.

En viktig erfarenhet av pandemin, som drabbade världen i början av 2020-talet, är vikten av att hålla kyrkorummen öppna för bön och stillhet.

Församlingens vackra natur och människors kärlek till sin bygd är en grund för friluftsgudstjänster och pilgrimsvandringar under hela året. Varje tidigare socken har sin identitet, och kyrkan och kyrkobyggnaden är en viktig del av vardagen. Den har ju funnits med under närmare tusen år!

Församlingen vill utreda om gudstjänster och/eller aktiviteter efterfrågas i södra delarna av församlingen. Vilka möjliga samarbeten skulle i så fall kunna skapas för att genomföra det?

Undervisning

Församlingens undervisning ska genomsyras av en öppenhet som tar människors frågor på allvar, och som också välkomnar den gemensamma reflektionen över livets frågor.

Mötet med barn och ungdomar och möjligheten att skapa forum för kristen tro och livsfrågor är viktigt. Det finns en bra samverkan med skolor och ett gott ömsesidigt förtroende. För skolorna finns också ett utarbetat pedagogiskt program, där kyrkan erbjuder en eller flera aktiviteter för varje årskurs enligt en särskild arbetsgång. Församlingen ska fortsätta och utveckla detta samarbete i samklang med samhällsliga utmaningar och frågeställningar.

Församlingen vill erbjuda undervisning för alla åldrar. Detta sker till exempel genom särskilda gudstjänsttillfällen. Barnverksamheten vill välkomna och involvera även föräldrarna. Vid varje dop får den som döps en dopängel. Församlingens omsorg och bön för barnen synliggörs genom att ängeln får hänga i kyrkornas dopträd under året. Änglarna hämtas sedan vid en gudstjänst dit familjerna bjuds in.

Bibeln är en särskild källa till hopp, glädje och tröst. Att arbeta med bibeln för alla åldrar men framför allt med barnen känns angeläget. Under hösten 2026 kommer en ny översättning av Nya testamentet. Detta blir ytterligare en möjlighet för församlingen att aktualisera bibelns berättelser och innehåll även för vuxna.

Församlingen vill fortsätta med vardagsgudstjänster, eftersom det finns en ökad längtan till dessa mötesplatser. Här möts barnen och familjerna och gestaltar bibelberättelser, firar gudstjänst och umgås.

Det är en glädje att det bor många barnfamiljer i församlingen. Det kan konstateras att det också redan finns mycket verksamhet för barnen och deras föräldrar. Verksamheterna för barn är välbesökta och väl kända och det är hoppfullt att kunna bygga vidare på redan fungerande aktiviteter.

Konfirmandtiden är en tid för att ifrågasätta, fundera och utveckla det egna livet med hjälp av den kristna tron och andra människor. Församlingen vill erbjuda goda sammanhang som skapar förtroende för kyrkan – så att kyrkan blir en självklar del i de ungas liv både nu och i framtiden. Flera konfirmandgrupper ska erbjudas och dessa alternativ är, i dagsläget, alla utan kostnad för den enskilde. Som fortsättning på konfirmandarbetet finns en ungdomsgrupp samt möjlighet att vara ung ideell ledare.

Inom församlingen finns också en ökad efterfrågan, och en möjlighet att inbjuda till enskild konfirmandtid för äldre, tonåringar och vuxna. Här vill församlingen svara an när behovet uppstår och frågan ställs.

Församlingen vill möta församlingsborna i dialog och samtal i mindre grupper för att samtala om livsfrågor och existentiella tankar. Konceptet "Vad är då en människa" är ett sådant tillfälle som återkommer flera gånger per termin. Svenska kyrkan i Fristad vill vara en öppen folkkyrka och möta människor i deras vardag, så att den kristna tron kan genomsyra livets olika sammanhang.

Församlingen vill peka på att det är en kristen väg att låta människor öppet få uttrycka sin identitet så som de vill, kalla sig vad de vill och att få leva samman med vem de vill. Våra regnbågsflaggor i kyrkor och församlingshem behövs även framöver för att markera att alla är välkomna i församlingens sammanhang.

Diakoni

Diakonins kärna är tjänande. Diakoni är församlingens och varje enskild kristens uppdrag att tjäna, att praktiskt och konkret leva ut Guds kärlek och omsorg. Den är inte bara ett uppdrag utifrån sociala behov, utan ett fundamentalt uttryck för vad kyrkan är. Det är att visa, vad Jesu ord om att älska sin nästa betyder i ord och handling, oavsett hur livet tar gestalt eller vilka olikheter och erfarenheter människor har med sig.

Svenska kyrkan i Fristad vill signalera att kyrkan står på den enskilda människans sida. I den andan vill församlingen skapa goda gemenskaper och forum för samtal för var och en som vill. Fristads församling vill skapa mötesplatser som utgångspunkt för djupare gemenskap, till exempel i prästgården med kaféer och andra sammankomster. Där ska alla kunna mötas även över generationsgränser. Tröskeln in till församlingens verksamheter ska alltid vara så låg som möjligt.

Analysen har visat att den sociala utsattheten är dold i församlingen. Församlingen vill möta dem som lever i utsatthet på fler sätt än genom diakonimottagningens ekonomiska ansökningar. Hur detta ska ske och hur man kan få dem att känna sig inkluderade är något att undersöka och utveckla under den tid som församlingsinstruktionen sträcker sig över. Här har församlingen möjlighet att göra en insats för den sociala hållbarheten i trakten.

Det bor många barnfamiljer inom församlingens gränser, men det finns också många ensamhushåll. Församlingen vill se över vilka verksamheter, befintliga eller framtida, där barnfamiljerna och de som bor själv kan mötas och lära känna varandra. Detta skulle bygga social hållbarhet och även kunna minska den upplevda ensamheten.

Samverkan med övriga aktörer i samhället är viktig. Församlingen vill tillsammans med dem se och möta de olika behov som finns i området. Tillsammans skapas hopp och hållbarhet för ett gott liv i bygden. Detta görs till exempel genom nära samverkan med vårdcentralerna, hemtjänsten och hemsjukvården i Fristad som bland annat hänvisar människor till kyrkan för samtal, krisstöd och annan typ av stödjande och stärkande möten. Dessa samtal är öppna för vem som än behöver och bokas via församlingens samtalsmottagning och sker inom tystnadsplikts ramar. Församlingen vill fortsätta att finnas med på ett självklart sätt i dessa olika sammanhang.

Mission

Evangeliet måste i begripliga ord och levande handling nå ut till människor också utanför den gudstjänstfirande församlingen. Begreppet mission behöver få en vidare förståelse än vad människor idag allt som ofta associerar det med. Mission sker i möten i vardagen men också genom församlingsbladet God Jord, som kommer ut till alla boende i Fristads församling fyra gånger per år. Fristad församling arbetar kontinuerligt för att alla åldrar ska känna sig hemma i församlingen. En utmaning är att välkomna de som flyttar in i församlingen oavsett ålder, så väl återvändande som nyinflyttade.

Fristads församling är medlem i paraplyorganisationen Framtid Fristad och sedan många år tillbaka deltar församlingen i olika arrangemang i Fristad, såsom valborgsmässofirande, marknader och jubileumsarrangemang. I kyrkan anordnas luciafirande och konserter.

En internationell grupp anordnar varje höst olika arrangemang och försäljningar för "Världens barn" vars medel går till insamlingen. Församlingen har även en aktiv del i ACT Svenska kyrkans arbete genom faste- och julkampanjen. Givande är en stor del av att förmedla hopp såväl i världen som på hemmaplan. Även vårt arbete och stöd till SKUT är en stor del av missionens arbete.

Församlingen ser sitt miljöarbete som en del av missionen – att ta hand om natur, skapelse och vara en röst för klimatet. Församlingen både vill och måste vara en röst och en aktör i klimatfrågan. Genom kyrkorådets beslut kommer de delar ur färdplanen som särskilt ska jobbas med vara: miljövänligare resor och klimatvänliga inköp av varor samt att församlingen vid kapitalinvesteringar ska väga in klimat som en faktor. Hoppet om en bättre värld gestaltas genom hårt arbete och viktiga vägval för miljön. Församlingen vill fortsätta slå vakt om den biologiska mångfalden genom att utöka de ytor där gräs och blommor får växa fritt. I trakten pågår också ett påverkansarbete kring vilka material som ska tillåtas på kyrkogårdar, där målet är att påverka lokala producenter av kransar och blomsterarrangemang till begravingar att enbart använda biologiskt nedbrytbart material (ej plast och metall).

Mission handlar om långsiktig hållbarhet – att möta mångfalden av människor på ett välkomnande och öppet sätt och i en anda, där alla ska känna sig sedda och respekterade. Missionens budskap ska bli tydligare i vår egen närhet. Det är varje kristen människas uppgift att stå upp mot de krafter som kränker människovärdet – i vår nära omvärld, men också i världen som är avstånds- mässigt längre bort. År 2024 tog Fristads församling emot Regnbågsnyckeln – detta innebär ett ställningstagande för varje människas rätt till att vara sig själv, och uppmanar oss att ständigt arbeta för hopp och ett hållbart liv tillsammans. Varje människa har rätt att uttrycka sin identitet och välja sitt sätt att leva. Församlingens regnbågsflaggor i församlingshem och kyrkor har en fortsatt viktig uppgift att signalera detta.

Domkapitlets regler

Domkapitlets inriktning och mål om gudstjänstfirande i församling

Församlingen firar regelbundet gudstjänst i församlingens alla fem kyrkor. I Borgstena och Fristads kyrkor firas gudstjänst i regel varje sön- och helgdag på året. I Vänga firas gudstjänst ungefär varannan söndag. I Tämta firas gudstjänst en gång per månad och i Tärby vid vissa särskilda tillfällen.

Domkapitlets regel om huvudgudstjänst

Huvudgudstjänst firas i minst en av församlingens kyrkor varje sön- och helgdag under året.

Domkapitlets regel om huvudgudstjänst med mässa

Församlingen strävar efter att fira huvudgudstjänst med mässa vid varje söndag och helgdag. Detta har inte genomförts fullt ut med anledning av att det ibland, särskilt sommartid, har förekommit friluftsgudstjänster. Församlingen tror på ett långsiktigt arbete i att öka den enskildes längtan till mässan, så att nattvard inte känns som ett måste utan som en möjlighet. Återkommande sön- och helgdagar då mässa som huvudgudstjänst inte firas är första advent, trettondedag jul, långfredagen, Kristi Himmelfärds dag, midsommardagen, Johannes döparens dag, tack- sågelsedagen samt Alla helgons dag.

Domkapitlets regel om dopundervisning som föregår konfirmationsgudstjänst

Fristads församling följer Svenska kyrkans riktlinjer och rambestämmelser för hur konfirmandarbetet ska planeras, grundläggas och sedan genomföras för den enskilde individens och gruppens bästa.

Domkapitlets regel om kyrkomusiker

Fristads församling har en anställd organist. Vid sidan av denna tjänst finns också god musikalisk kompetens hos övriga kyrkomusiker och körpedagog.

Andra språk

Fristads församling är till stor del en homogen grupp människor där en övervägande del har svenska som modersmål. När det gäller andra språk så är Borås stad finskt förvaltningsområde vilket torde betyda något också för Fristads församling. Kontakter med närliggande församlingar finns med tillgång till resurs i till exempel finska. Avseende teckenspråk hänvisas till Skara stift men teckentolk beställs när behovet finns direkt av församlingen.

Kyrkorum

Församlingens fem kyrkor är i gott skick och flera av dem har nyligen renoverats och tillgänglighetsanpassats. Mariakapellet används framför allt för borgerliga begravningar och bisättning. Stora salen i Kyrkans hus används till större borgerliga begravningar. Församlingen brukar också kyrkorna vid andra högtider, som till exempel skolavslutningar och samarrangemang med musikkolan. I Borgstena, Fristad, Tämta och Vänga finns församlingshem. Församlingen delar lokaler med Vängdala Equmeniaförsamling i Vänga församlingshem. Prästgården står för en god mötes-

plats för grupper samt för enskilda samtal. Det förekommer att församlingens kyrkor upplåts till konserter av externa arrangörer.

Fokusområden

Människors förutsättningar och tankar påverkas av en orolig omvärld, och församlingen ser att det finns många behov att möta och möjligheter till utveckling. Det är samtidigt viktigt för församlingen att förmedla hopp, framför allt ur ett barnrättsperspektiv. Det är också en självklarhet att verksamheten behöver vara hållbar, både ur ett ekonomiskt, ekologiskt och ett socialt perspektiv. För att få kraft i arbetet vill församlingen under åren 2026 – 2029 särskilt lyfta följande utvecklingsområden: Möten, miljö och mångfald ur ett hållbarhetsperspektiv.

Möte

Med möten menas både de samlingar som församlingen anordnar, men också att mötas människor emellan. Att som människa se och bli sedd. Därför är ett aktivt gudstjänstliv och diakoni viktiga delar, men också att församlingen deltar i lokala aktiviteter och skapar alternativa sätt att möta församlingsbor. Barnen beskriver att de känner hopp och trygghet när människor bryr sig om varandra, och därför blir möten mellan människor viktiga.

För att stärka arbetet med att skapa möten vill Fristad församling:

- Utredda hur församlingen kan vara närvarande och möta människors behov i de södra delarna av församlingen. Detta kan till exempel göras genom samarbeten med andra organisationer och föreningar.
- Utredda hur församlingen kan möta och nå fler människor som befinner sig i utsatthet.
- Utforska hur möjligheterna att ta del av församlingens aktiviteter kan förbättras för ofrivilligt ensamma, barnfamiljer och unga vuxna.
- Utveckla mottagandet av nyinflyttade i församlingen.
- Fortsätta arbetet och vårda relationen med skolor för att skapa möjligheter för barn och unga att reflektera över kristen tro och livsfrågor.
- Skapa förutsättningar för att fler människor vill delta i gudstjänstlivet genom att erbjuda och utveckla olika former av möten.

Miljö

Att ta hand om skapelsen och att vara en röst för klimatet är viktigt för församlingen. Många känner en oro, och frågorna sträcker sig från den globala till den lokala nivån. Det är viktigt att förmedla hopp

genom att som församling gå före och visa handlingskraft. Det vill församlingen göra bland annat genom att arbeta med Svenska Kyrkans Färdplan för klimatet.

För att stärka miljöarbetet vill Fristad församling:

- Att resurseffektivitet, delande, återbruk, cirkulära lösningar och lågt klimatavtryck ska vara norm vid inköp och konsumtion.
- Att antalet miljövänliga resor ska öka.
- Utveckla arbetet med klimatanpassade kapitalinvesteringar.
- Hålla krisberedskapen aktiv genom att fortsätta arbetet med krisplaner. Det ska finnas beredskap och förmåga att bemöta fysiska, psykiska och existentiella behov vid både akuta och smygande kriser, orsakade av extrema väderhändelser eller ett förändrat klimat.
- Fortsätta utveckla arbetet med biologisk mångfald genom att skapa fler eller större ytor där gräs och blommor får växa fritt.

Mångfald

Mångfald är ett brett begrepp och innefattar många aspekter av hur det är att vara människa. Församlingen ser att det är viktigt att bejaka mångfald, låta människor få uttrycka sin identitet, och att alla ska kunna vara en del av verksamheten oavsett funktionsvariation, kön, ålder eller bakgrund. Med tanke på den polarisering som sker i vår omvärld är det viktigare än någonsin att skapa en öppen, välkomnande och trygg plats där människor kan få känna hopp och få vara sig själva. Ett hållbart samhälle är ett samhälle där alla får plats och kan bidra efter förmåga, och för att nå dit behövs möjligheter till gemensam reflektion.

För att säkerställa att församlingen präglas av en öppenhet i mångfaldsfrågor vill församlingen:

- Fortsätta arbetet med Regnbågsnyckeln genom att säkerställa att nya medarbetare och förtroendevalda involveras i processen. Alla anställda ska ha genomgått studiecirkelarna eller motsvarande, och förtroendevalda i kyrkorådet bör ha gjort detsamma.
- Fortsätta arbeta med och utveckla konceptet "Vad är då en människa" för att skapa förståelse genom bland annat samtal och dialog. Detta koncept är en serie av föreläsningar som vänder sig brett mot allmänheten och på olika sätt berör existentiella frågor.
- Utveckla arbetet med att göra församlingens ståndpunkt i mångfaldsfrågor både synlig och kännbar. Det kan göras genom symboler så som regnbågsflaggan, tänka på tillgänglighet och i hur man bemöter varandra.
- Göra församlingens röst hörd i samhällsdebatten.

Fristads församling

Foto framsida: Daniel Castor. Eva Hild, *Dagboksblad*, 2002, Keramik, Mariakapellet Fristad.

Foto Baksida: Daniel Castor. Uppifrån vänster till höger: Mariakapellet, Borgstena kyrka och Tärby kyrka. Nedifrån vänster till höger: Vänga kyrka, Tämta kyrka och Fristads kyrka.